

Museumschatten: Wendingen

In de Archiefbibliotheek in de kelder van onze school Nimeto zijn een aantal jaargangen van het tijdschrift “Wendingen” aanwezig. De omslagen zijn door bekende kunstenaars gemaakt, zoals Jan Sluijters en Richard Roland Holst. De inhoud had per uitgave een thema, zo zijn er nummers verschenen over de Amsterdamse school en over Frank Lloyd Wright. De eerste uitgave was in 1918, drie maanden na het ontstaan van “De Stijl”, en de laatste verscheen in 1931. Het initiatief kwam van ‘Architectura et Amicitia’ uit Amsterdam. De hoofdredacteur was H.Th. Wijdeveld. Het was een progressief blad en een bron voor kunstenaars en architecten.

Dit is ook nu nog zo, op de website van de TH Delft zijn voor de studenten alle Wendingen als studiemateriaal digitaal beschikbaar.

De vormgeving en maatvoering van 33 x 33 cm was ook uniek. De maatvoering had zijn oorsprong in de maten van een Japanse tatami mat. De tijdschriften werden met de hand gebonden met raffia. Vaak werd de titel in een rechthoekige vorm geplaatst. De oplage was tussen de 650 en 1300. De prijs varieerde van f 1,75 tot f 7,00. Nimeto bezit 71 exemplaren van de 116 die zijn verschenen, een fraai en uniek bezit. Deze nummers zijn in de Archief bibliotheek van het Nimeto Museum in te zien. Maak gerust een afspraak en kom kijken. Je kunt dit doen via de website van het museum:

<https://sites.google.com/site/nimetomuseum/>

In dit artikel worden enkele exemplaren kort belicht. Per exemplaar is een afbeelding van de omslag en een afbeelding van een bladzijde en een korte tekst te vinden. Al deze exemplaren zijn te vinden in de Archiefbibliotheek van Nimeto. Op de website van het Nimeto Museum is een nieuwsbrief over Wendingen te vinden met alle omslagen.

Andries Grosman – Conservator van het Nimeto Museum

Het museum en de bibliotheek van Nimeto in Utrecht

Al het fraais wat in het museum van Nimeto te vinden is daar gekomen door schenkingen van oud-docenten en bedrijven of door aanschaf sinds de oprichting van de school in 1922. In de kelder van het gebouw is een museum met oude schildersgereedschappen en attributen. Het is mogelijk om digitaal een kijkje te nemen in de collectie dit kan via de website van het museum:

<https://sites.google.com/site/nimetomuseum/>

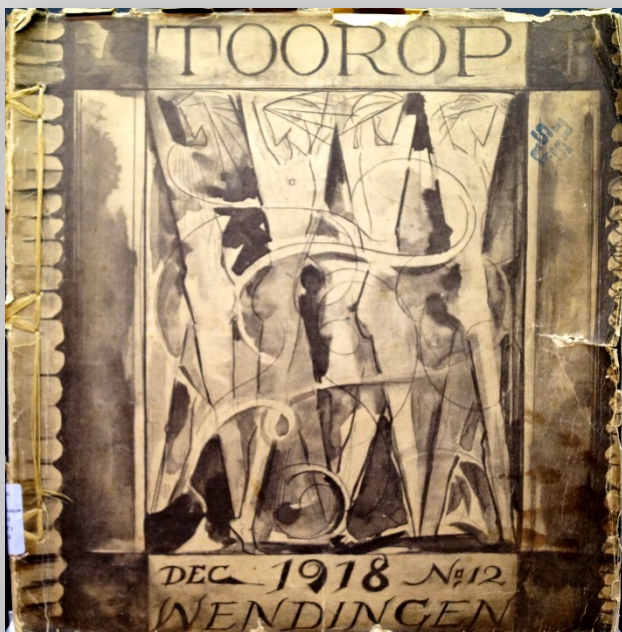
Boeken en mappen

In de bibliotheek, ook wel Archief genoemd zijn veel technische boeken te vinden. Ook de collectie met decoratieve onderwerpen en lettervoorbeelden is uniek.

1918 - 1e serie - nummer 11-12

Jan Toorop (1858-1928) was in de periode 1880 tot 1910 een zeer belangrijke Nederlandse beeldend kunstenaar. Hij schilderde eerst in een impressionistische stijl. Deze ontwikkelde hij via pointillisme tot een symbolische stijl. Hij schilderde portretten maar ontwierp ook keramiek en reclame affiches. Hij ook was belangrijk voor de Art Nouveau. In dit tijdschrift wordt er over hem geschreven door bekende mede kunstenaars. Zoals Berlage over het belang van Jan Toorop voor de teken- en schilderkunst.

Omslag: Willem Konijnenberg

Inhoud: Jan Toorop

1920 - 3e serie - nummer 6-7

In dit nummer van Wendingen door T. B. Roorda geschreven over het Japanse masker. Richard Roland Holst behandelt "velerlei Maskers". Hans Rosse beschrijft toneel en dansmaskers. Besproken werden: Griekse- Romeinse-, Japanse-, Chinese-, Javaanse-, Balinese-, Tibetaanse-, Ceylooneese- en Afrikaanse maskers. In zijn inleiding beschrijft hoofdredacteur H. Th. Wijdeveld over het gebruik van maskers bij het toneel en over het verlies van het masker bij het hedendaagse toneel.

Omslag: Richard Roland Holst

Inhoud: Maskers

1921 - 4e serie - nummer 7-8

Dit nummer bevat voorbeelden uit China, Japan, Java en Noord Africa waar het spel met beweegbare poppen of het schaduwen- spel nog voorleefd. Wijdeveld beschrijft in zijn inleiding: *“Hebben wij ze ooit gekend, die stille wezens, die door deze doode vormen spelen; - die beheerschte natuur, - die de rust kennen in bewegen? Hebben we ooit ons ingeleefd in de spelers van hout en doek en draad; die stille vormen, die, als ontstonden zij buiten ons om, ons verbeelden in wonderlijke gebaren, als kenden zij niets dan de essencies van ons meest karakteristieke bewegen?”*

Omslag: C.A. Lion Cachet

Inhoud: de Marionet

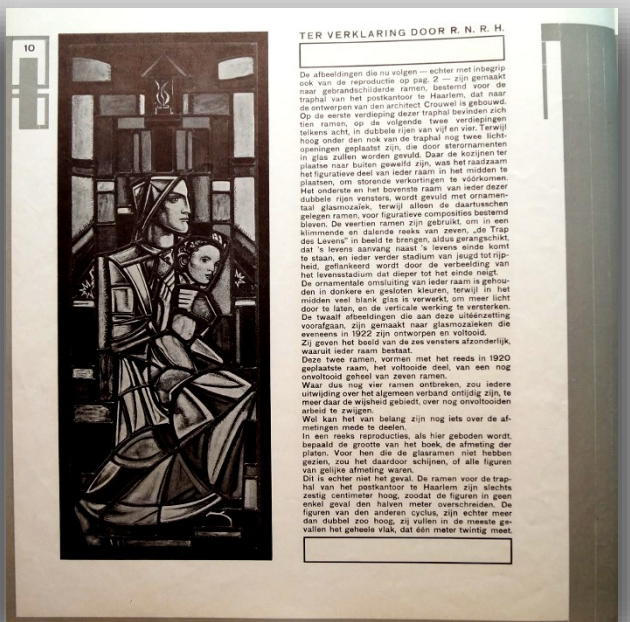
1923 - 5e serie - nummer 1

In dit nummer beschrijft Richard Roland Holst onder meer over de door hem gemaakte gebrandschilderde ramen. Hij maakte die voor het door architect Crouwel ontworpen postkantoor van Haarlem. Hij schrijft: *“De veertien ramen zijn gebruikt, om een klimmende en dalende reeks van zeven, ‘de Trap des Levens’ in beeld te brengen, aldus gerangschikt, dat ‘s levens aanvang naast ‘s levens einde komt te staan, en ieder verder stadium van jeugd tot rijpheid, geflankeerd wordt door de verbeelding van het levensstadium dat dieper tot het einde neigt”.*

Omslag: Jacob Jongert

Inhoud: Glas in lood ramen van R.N. Roland Holst

1923 - 5e serie - nummer 2

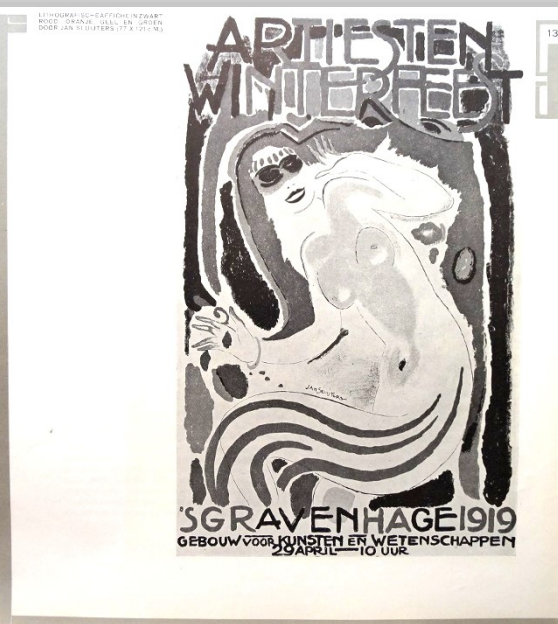
Jac. Jongert beschijft:

“Wij moeten reclame indeelen in de meer zakelijke en de ideëele. De zakelijke is de handelsreclame, in haar verschijning alleen op eigen baat belust. Hiernaast bestaat de reclame voor humane begrippen en die voor de hooge idealen. Allen, hetzij personen of groepen, allen die iets te zeggen hebben, bedienen zich op hun tijd van de openbaringsmacht van reclame”. “Het is de meest succesvolle manier, onze gedachten of onzen wil bij de mensen ingang te doen vinden”.

Omslag: Jan Sluijters

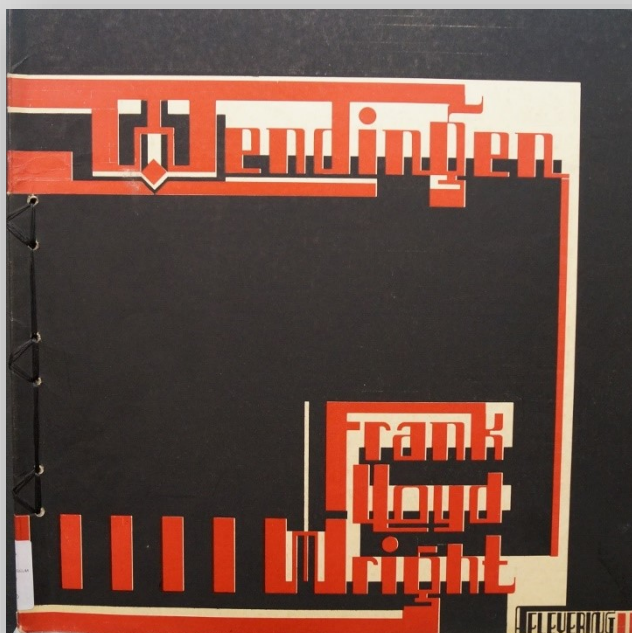
Inhoud: Reclamebiljetten van nl kunstenaars

1925 - 7e serie - nummer 3-9

“Dit boek verschijnt in 7 Wendingen-nummers. Ieder nummer zal 24 pagina's groot zijn, terwijl het gehele boek meer dan 200 illustraties zal bevatten.” De begeleidende teksten zijn van Wright zelf en van Europeesche en Amerikaanse kunstenaars. De algeheele verzorging en ineenzetting is van H. Th. Wijdeveld. The cause of Architecture by Frank Lloyd Wright, second paper uit mei 1914 begint met: *“Nature has made creatures only: Art has made men.”*

Omslag: T.H. Wijdeveld en F.L. Wright

Inhoud: The life-work of Frank Lloyd Wright

